

SPROGPSYKOLOGISK INFORMATION OG DEBAT

2. årgang, 2. nummer, maj 2002

INDHOLD

Redaktionelt s. 3

Temaaften

- Børnehavebørns samtaler.
Sproglig socialisering gennem
frokostsamtaler s. 4

Fagligt Forum

- Referat af ordinær generalforsamling
22. april 2002 s. 7
- Årsberetning fra Foreningen Fagligt
Forum for Sprogpsykologi s. 8

Anmeldelse

- At fortælle identiteter. Anmeldelse af
Jens Brockmeier, Donald Carbaugh (ed.):
*Narrative and Identity: Studies in
Autobiography, Self and Culture.* s. 11

Ordet er frit

- Forståelse: én af Sprogpsykologiens
øjesten s. 14

Debatforum

- Synliggørelse eller selvtillid? s. 17
- Hvordan kommer der sprogpsykologer
på banen? s. 18

Kalender s. 20

Spindet udgives af Foreningen Fagligt Forum for Sprogpsykologi fire gange årligt. Spindet udgives som elektronisk nyhedsbrev og udsendes gratis pr. mail til medlemmer af Foreningen. Desuden kan det købes i løssalg for 10,- kr. ved Temaaften på Sprogpsykologi, ligesom det kan læses på Institutbiblioteket, IAAS, Københavns Universitet, og på Sprogpsykologis hjemmeside: www.cphling.dk/sprogpsykologi .

Medlemskab af Foreningen Fagligt Forum for Sprogpsykologi koster pt. 25,- kr. pr. semester. Girokort kan indhentes ved henvendelse til foreningens kasserer, eller beløbet kan indbetales på konto nr. 5037-202122-5 i Jyske Bank. For at kunne modtage Spindet er det nødvendigt at oplyse navn og e-mail ved indbetalingen.

Redaktionen forbeholder sig ret til at foretage korrekturlæsning af indlæg. Det anvendte kommateringssystem vil blive respekteret. I øvrigt er forfatterne af indlæggene selv ansvarlige for indholdet.

Redaktionsudvalget

spindetredaktion@groupcare.dk

Lone Elisabeth Tidemann

Tlf.: 45 93 41 78

Tina Christiansen

Tlf.: 33 25 25 21

**Bestyrelsen,
Fagligt Forum for Sprogpsykologi**
Bestyrelsen_ffsps@groupcare.dk

Formand

Linda Svenstrup

Tlf.: 59 44 41 42

Næstformand

Tina Christiansen

Tlf. 33 25 25 21

Kasserer

Maarja Siiner

Tlf. 38 79 37 34

Bestyrelsesmedlemmer

Anne Lund Mathisen

Helene Christensen

Marianne Rathje

REDAKTIONELT

Så er det atter blevet tid til Spindet. I dette nummer er der kommet gang i debatten, og der forekommer således hele to artikler som alle læsere er velkomne til at besvare i næste nummer af Spindet der udkommer til september. I de to artikler behandles forskellige, aktuelle diskussioner på faget Sprogpsykologi. Vi vil hermed endnu en gang opfordre alle Spindets læsere til at indlevere artikler eller indlæg. Spindet bliver kun til i samarbejde med Jer læsere, og det er intentionen og håbet at bladet vil være forum for alle tanker og diskussioner af sprogpsykologisk art samt stedet hvor man kan offentliggøre frugten af sine sprogpsykologiske undersøgelser. **SÅ SKRIV – AF PLIGT, AF VILJE ELLER AF LYST!** Som flere altså lykkeligvis har gjort i løbet af foråret.

Vi ønsker desuden at benytte lejligheden til at **søge et nyt medlem til redaktionsudvalget**. Det redaktionelle arbejde omfatter at indsamle (og opfordre til) artikler, redigere det indkomne materiale samt stå for det praktiske arbejde i forbindelse med distribuering af bladet. Arbejdet er ikke meget tidskrævende, men hyggeligt (og godt at kunne tilføje på sit cv).

Vi vil også her igen nævne at aktiviteterne i Foreningen Fagligt Forum for Sprogpsykologi fremover administreres via mailgrupper på Groupcares hjemmeside: www.groupcare.dk Alle medlemmer skulle gerne på nuværende tidspunkt have modtaget en invitation til mailgruppen Fagligt Forum for Sprogpsykologi, fagligt_forum_sps@groupcare.dk, ligesom de enkelte udvalgs- og bestyrelsesmedlemmer har modtaget

invitationer til de relevante mailgrupper. Hermed opfordres alle som endnu ikke har nået det, til at tilmelde sig ved at lade sig registrere som brugere på Groupcares hjemmeside.

Til slut vil vi ønske jer alle God læselyst – med dette semesterets sidste nummer af Spindet, og til jer der er midt i det: Held & lykke med de forestående eksamener!

TEMAAFTEN

Børnehavebørns samtaler. Sproglig socialisering gennem frokostsamtaler.

**Temaaften med Marianne Johansen, ph.d.-
studerende, Nordisk, KU**

Af Tina Christiansen, stud.mag.

Ved forårssemesterets sidste temaaften fortalte Marianne Johansen om sit interessante arbejde med nogle børnehavebørns samtaler i forbindelse med sit ph.d.-projekt, hvis overordnede formål er en undersøgelse af sproglig socialisering. Ved at optage samtaler i en børnehave har hun mulighed for at undersøge dette i børns samtaler med hinanden, dvs. med jævnaldrende, i samtaler mellem børn og voksne, og i det hele taget undersøge sproglig socialisering i en institutionel kontekst som størstedelen af danske børn i dag oplever.

Aftenens gæsteforelæsning fandt jeg yderst interessant, både som sprogpsykologistuderende og som mor til et barn i børnehvealderen. Bl.a. fordi jeg som forælder naturligvis er optaget af børns udvikling på forskellige områder, og fordi sproglig socialisering som netop sker gennem samtaler, gennem kommunikation med andre mennesker, er et relevant sprogpsykologisk emne.

En sprogpsykologisk arbejdsgang

På nogle punkter er Marianne Johansens tilgang til analysen af de frokostsamtaler i en børnehave hun har valgt at arbejde med, desuden ret sprogpsykologisk. Hun påpegede således at det for hendes arbejde med samtalerne har været vigtigt at definere eller beskrive den type

samtalsituation hun beskæftiger sig med, dvs. frokostsamtaler i en børnehave. En arbejdsmåde vi på sidste temaaften, med Ulla Hinge, så var central også for hendes arbejde med jobsamtaler. En af grundene til at det er så væsentligt at tage højde for hvilken type samtale, eller sprogbrugssituation i det hele taget, man beskæftiger sig med, er som sagt at samtalsituationstypen sætter nogle rammer for hvordan kommunikationen foregår.

Karakteristik af samtalsituationen

Marianne Johansens karakteristik af frokostsamtaler sker både på et generelt plan og mere specifikt ud fra hvordan frokostsamtalerne foregår eller struktureres i netop den børnehave hvor optagelserne er foretaget. Den generelle karakteristik af frokostsamtaler foretager Marianne Johansen bl.a. med udgangspunkt i Levinsons teori om at samtaler kan beskrives som formålsbestemte aktiviteter, og at det er muligt at kategorisere samtaler som forskellige samtaltyper, bl.a. på baggrund af det eller de overordnede formål med samtalen. Derved sættes nogle rammer for hvordan kommunikationen kan foregå, hvilket bl.a. indebærer forskellige beføjelser og rettigheder for deltagerne i en samtale. Samtidig orienterer deltagerne sig imod disse rammer, idet de også skaber bestemte forventninger til hvordan samtalen vil foregå.

Desuden er de samtaler mellem børn og voksne som Marianne Johansen arbejder med, i overvejende grad voksenstyrede mht. gruppens sammensætning samt krav og forventninger til den kommunikative adfærd i spisesituationen.

TEMAAFTEN

Dette har givetvis også betydning for både hvilke kompetencer børnene udvikler og hvordan dette sker.

Sproglig socialisering

Dér hvor dette bliver interessant i forbindelse med den sproglige socialisering, er at vi som sprogbrugere, både børn og voksne, ved at indgå i samtaler og få erfaring med forskellige typer samtaler opnår kommunikative og sociale kompetencer som sætter os i stand til at indgå i lignende og nye samtalsituationer. På denne måde er der altså en sammenhæng mellem sproglig socialisering og tilegnelsen af både kommunikative og sociale kompetencer. Centralt for den sproglige socialisering der sker gennem samtaler som de aktuelle frokostsamtaler, er selvsagt også etableringen af gruppefællesskab og sociale relationer.

Som et noget skematisk og forenklet, men alligevel illustrativt og meningsfuldt billede på hvordan denne sproglige socialisering og tilegnelse af kommunikative og dermed også sociale kompetencer foregår, præsenterede Marianne Johansen Goffmanns *participation framework* og hans kategorisering af lyttere i tre grupper eller typer af lyttere i gruppesamtaler, som eksempelvis de aktuelle frokostsamtaler i en børnehave. Pointen er her at én person er den direkte lytter, dvs. den som den talende henvender sig direkte til og forventer respons fra, mens andre i gruppen er hhv. ratificerede og ikke-ratificerede lyttere. Som jeg forstår denne kategorisering, ligger der det i det at mens de ratificerede lyttere er en slags indirekte modtagere med mulighed for at respondere på det sagte, kan de ikke-

ratificerede lyttere karakteriseres som mere eller mindre passive overhørere eller tilskuere.

Én af de interessante iagttagelser Marianne Johansen har gjort i sine samtaler, er at de yngste børn, dvs. de børn med mindst børnehaverfaring, starter i 'yderkredsen' som ikke-ratificerede lyttere eller 'overhørere', og efterhånden som deres sproglige og sociale kompetencer udvikles, bliver de mere 'aktive' kommunikatører. I flg. Goffmann er det således karakteristisk for gruppesamtaler at deltagerne hele tiden skifter lytterpositioner, afhængig af deres sociale status i gruppen og ytringernes funktion eller talehandlinger.

Dette kan, som nogle af gæsterne påpegede, i grunden være et udmærket billede på hvordan vi også som voksne sprogbrugere hyppigt indgår i en ny type samtalsituation: I begyndelsen, de første gange vi indgår i en given type gruppesamtale, tilegner vi os erfaring med og kendskab til hvordan kommunikationen foregår ved at positionere os selv som iagttagere og måske også af de øvrige samtaledeltagere blive positioneret som sådan, uden med det samme at indgå fuldt aktivt i samtalen.

Videre undersøgelsesperspektiver

Men ikke alle børnene i Marianne Johansens samtaler synes at blive mere aktive samtaledeltagere selv om de har alderen og har været længere tid i børnehaven og altså burde have opnået tilstrækkelig børnehaverfaring og også skulle have tilegnet sig de nødvendige sociale og kommunikative kompetencer. Netop her ligger der, som Marianne

TEMAAFTEN

Johansen påpegede, interessante og relevante projekter i at undersøge årsagerne til at nogle børn bliver i yderkredsen og ikke bevæger sig mod midten, mod at være aktive eller direkte samtaledeeltagere.

I forlængelse heraf kunne Marianne Johansens undersøgelse og hendes iagttagelser og konklusioner, som det kom frem sidst på aftenen, måske have relevans ikke kun i sprogvidenskabelig og sprogpsykologisk kontekst, men også inden for psykologi, pædagogik og audiologopædi.

Men som altid begrænses en undersøgelses konklusioner og perspektiver af karakteren af det indsamlede materiale. I kraft heraf er det i dette tilfælde muligt at sige noget om hvordan den sproglige socialisering sker i nogle udvalgte frokostsamtaler i den børnehave Marianne Johansen har valgt at optage sine samtaler. Alligevel er det, som det kom frem i løbet af aftenen, muligt at relatere de sproglige og sociale kompetencer som børnene udvikler, til de krav og forventninger de møder i skolen og dermed betragte samtaler i børnehaven og i det hele taget tiden i børnehaven som skoleforberedende i en eller anden forstand.

Af relevans i denne forbindelse nævnte Marianne Johansen at børnene i de frokostsamtaler hun arbejder med, hyppigt talte om vidensdemonstrerende emner; en evne som må betragtes som prisværdig i skolesammenhæng. Det samme gælder oplevelsen af at indgå i gruppefællesskab og relateret hertil evnen til at tale på andres vegne eller at indtage en andens position i samtalen;

denne evne til at forstå en anden eller sætte sig i en andens sted kan i øvrigt betragtes som et udtryk for socialisering i sig selv, som det senere blev fremhævet. Det blev også diskuteret hvorvidt denne oplevelse af gruppefællesskab kan relateres til evnen til at modtage og forstå kollektive beskeder som skulle være central for skolegangen.

Men da personalegrupperne i forskellige børnehaver arbejder ud fra forskellige pædagogiske principper og ideologier og dermed strukturerer dagen og dermed også måltider på forskellig måde, kunne et interessant spørgsmål måske være om den måde som spisesituationer, f.eks. frokosten, etableres og struktureres på i den enkelte børnehave og dermed måden frokostsamtalerne fungerer på, har betydning for udviklingen af sociale, kommunikative og sproglige kompetencer, og i så fald hvilke konsekvenser det kan have.

Alt i alt bidrog Marianne Johansen med en spændende gæsteforelæsning om et interessant emne og projekt, der samtidig var et godt oplæg til en god debat. Tak til alle for en hyggelig og inspirerende aften!

Næste Temaaften på Sprogpsykologi

Afslutningsvis vil jeg sædvanen tro gøre lidt reklame for næste temaaften der foregår den 26. september kl. 19, i lokale 7.3.114 på KUA. Denne aftenes gæsteforelæsning står professor ved Retorik **Christian Kock** for, og han har lovet at tale om *forskellige sprogfags vinkler på sprog, bl.a. Dansk, Retorik, Lingvistik og Sprogpsykologi*.

FAGLIGT FORUM

Referat af ordinær generalforsamling 22. april 2002

Generalforsamlingen fandt sted på IAAS, Københavns Universitet, kl. 18.

Valg af dirigent.

Tina Christiansen blev valgt som dirigent

Beretning for det forløbne år ved formanden

Efter valg af dirigent og referent fremlagde formanden beretningen for de tilstedeværende, og det blev kort diskuteret hvordan fremtiden for foreningen ser ud. Ifølge beretningen er der sket en jævn stigning af medlemmer til nu 32 og der har fortsat været stor opbakning til foreningens arrangementer, og foreningen må på baggrund af dette siges at være blevet en succes. I den efterfølgende diskussion blev også foreningens nye samlingspunkt på Groupcares hjemmeside nævnt som noget medlemmerne skal gøres mere opmærksom på, da det er et godt samlingspunkt for alle foreningens medlemmer og aktiviteter.

Forelæggelse af regnskabet for det forløbne år ved kassereren

Kassereren fremlagde foreningens regnskab for den forløbne periode, og regnskabet blev godkendt af forsamlingen. Regnskabet viste et lille overskud på p.t. 868 kr. som vil blive brugt for Spindet og andre aktiviteter for medlemmerne i det kommende år. Ønsker man at se regnskabet i dets fulde længde, behøver man blot at sende en forespørgsel til kasserer Maarja Siiner som herefter vil sørge for dette.

Behandling af indkomne forslag.

Bestyrelsen havde ikke modtaget nogen forslag fra medlemmerne. Til gengæld havde et af bestyrelsesmedlemmerne, Maarja Siiner, indsendt et ønske om at foreningen skulle udgive en særudgave af Spindet i løbet af næste periode med en samling artikler om de hidtil afleverede specialer i Sprogpsykologi. Alle var enige om at dette var en god ide for både faget Sprogpsykologi og foreningen Fagligt Forum for Sprogpsykologi, og der vil derfor blive arbejdet videre med denne ide på de følgende bestyrelsesmøder, hvor det også vil blive undersøgt om der er mulighed for at opnå støtte til udgivelsen.

Valg af formand

Linda Svenstrup blev genvalgt som formand.

6. Valg af øvrige bestyrelses- medlemmer samt suppleant

De øvrige bestyrelsesmedlemmer: Tina Christiansen, Maarja Siiner, Anne Mathisen, Helene Christensen og Marianne Rathje blev genvalgt. Der var desværre ikke mulighed for at vælge en suppleant til bestyrelsen. Vi opfordrer derfor alle interesserede til at henvende sig til formanden angående dette hurtigst muligt!!

Konstituerende bestyrelsesmøde afholdes den 28. maj hos Tina Christiansen kl. 18.

7. Indtegning af udvalgsmedlemmer

De hidtidige udvalg: Temaaftenudvalg, redaktionsudvalg og festudvalg fortsætter som hidtil med koordinatore fra bestyrelsen og enkelte medlemmer fra foreningen. Der er stadig brug for flere til

FAGLIGT FORUM

Spindets redaktion og til at hjælpe ved temaaftenerne, så vi opfordrer hermed medlemmerne til at melde sig til at gøre en indsats på disse områder.

8. Fastlæggelse af kontingent for næste år

Efter en kort diskussion blev det enstemmigt vedtaget at beholde den nuværende kontingentsats på 25 kr. pr. semester. Enkelte medlemmer har i foråret indbetalt 50 kr. og er derved allerede medlemmer af foreningen i efteråret 2002.

9. Eventuelt

Under eventuelt fortalte Anne Mathisen at hun havde snakket med en kvindelig cand. mag, ansat hos Novo Nordisk, som dagligt beskæftiger sig med virksomhedsfortællinger og at hun var interesseret i at komme til en af efterårets temaaftener og fortælle om dette job. Dette var der til generalforsamlingen stor interesse for.

Et andet punkt under eventuelt var at den næste temaaften er blevet rykket til den 26. september, hvor Christian Kock kommer og taler om *Forskellige fags vinkler på sproget: Dansk, Sprogvidenskab, Sprogpsykologi... og Retorik*.

Endvidere blev det diskuteret om det var en ide at arbejde på et fast gavebudget til gæsteforelæserne til temaaftenerne. 75 kr. blev foreslået som et passende beløb i forhold til indtægter og udgifter til temaaftener, og bestyrelsen vil arbejde videre med dette forslag.

Referent: Linda Svenstrup

Foreningen Fagligt Forum for Sprogpsykologi: Beretning for perioden 8. maj 2001 – 20. april 2002

Fagligt Forum for Sprogpsykologi bestod pr. 20. april 2002 af 32 betalende medlemmer, en bestyrelse på 6 medlemmer, et redaktionsudvalg med 2 medlemmer, et temaaftenudvalg med 2 medlemmer og et festudvalg med 3 medlemmer med enkelte gengangere fra bestyrelsen i flere af grupperne.

Den spæde start på foreningen kom allerede den 29. marts 2001 efter et overbygningsmøde om øget fagligt og socialt samvær på Sprogpsykologi som fik to af de studerende til at arrangere en såkaldt 'sprogpsykologisk temaaften' med Jesper Hermann og Hanne Ruus under temaet *Fra sprogbruger til sprogmaker*. I dette arrangement deltog ca. 40 personer fra mange forskellige fag, hvilket gav anledning til også at forsøge sig med udgivelse af et Nyhedsbrev for Sprogpsykologi - finansieret af penge fra sprogpsykologis fagrådskonto hos Det Forenede Studenterråd. Efter denne udgivelse blev det tydeligt at interessen for og kræfterne til at fortsætte disse aktiviteter på Sprogpsykologi var stor. Dette førte derfor til oprettelsen af foreningen **Fagligt Forum for Sprogpsykologi** som blev stiftet på en generalforsamling den 8. maj 2001 med en bestyrelse på 6 medlemmer.

Foreningens første arrangement var endnu en temaaften den 17. maj med lektor Frans Gregersen fra Nordisk og temaet *Sprogforståelse som sprogpsykologisk og sprogsociologisk*

FAGLIGT FORUM

problem. Belyst med udgangspunkt i en undersøgelse af danskeres forståelse af svensk og omvendt. Til denne spændende temaaften deltog ca. 40 deltagere fra forskellige institutter og fag på Københavns Universitet, og Frans Gregersen leverede en spændende og inspirationsrig forelæsning.

I september 2001 udkom andet nummer af **Spindet** – Sprogpsykologisk Information og Debat. Bladet fik dette navn efter en konkurrence i første nummer om et egnet navn og logo til bladet. Konkurrencen blev vundet af stud. mag. i psykologi med tilvalg i sprogpsykologi Mads Bendixen som modtog et abonnement til Biografforeningen Danmark som tak for sit bud.

Med den stigende interesse for foreningen og nyhedsbrevet var pengene fra fagrådskontoen hurtigt væk. Bestyrelsen enedes derfor om at indkalde til ekstraordinær generalforsamling den 23. oktober for at ændre vedtægterne og fastsætte en medlemspraksis med et fast **medlemskontingent** på 25 kr. pr. semester for bl.a. at modtage **Spindet** pr. e-mail, få tilsendt invitationer til arrangementer og deltage gratis i temaaftener inkl. kaffe og kage.

Den 4. oktober løb foreningens tredje temaaften af stablen med lektor Tore Kristiansen og forskningsassistent Marie Maegaard og temaet *Sprog – variation, værdier og vurderinger*. Også denne aften var velbesøgt med omkring 38 deltagere som var vidne til en spændende forelæsning om sprogholdninger og undersøgelser af disse.

Umiddelbart herefter udkom tredje nummer af Spindet (november) og foreningen afholdt **den fjerde Sprogpsykologiske Temaaften** den 22. november med Lars von der Lieth og temaet *Kommunikationshandikap i teori og praksis*, med ca. 19 deltagere.

Første arrangement i det nye kalenderår var femte temaaften med cand. mag. i Sprogpsykologi Ulla Schødtz Hinge og temaet *Sprog der gør indtryk*. Denne temaaften var foreningens hidtil mest besøgte med ca. 55 deltagere fra både universitetet og udefra.

Første nummer af Spindets 2. årgang udkom med lidt forsinkelse i marts 2002, og den 15. marts 2002 forsøgte foreningen sig med et nyt arrangement: **Specialeseminar** for studerende og specialeskrivende på Sprogpsykologi og andre beslægtede fag. Til dette arrangement mødte ca. 20 deltagere op, og eftermiddagen forløb godt med oplæg fra tidligere og nuværende studerende på Sprogpsykologi. Set i bakspejlet skulle datoen for dette arrangement nok have været en anden, da der på det foregående overbygningsmøde også var fokus på specialer!

Periodens sidste arrangement var den sjette temaaften den 18. april med ph.d.-stipendiat Marianne Johansen fra Nordisk som talte om sit ph.d. projekt om *Børnehævebørns samtaler og sproglig socialisering i frokostsamtaler*. Dette arrangement var som de hidtidige godt besøgt med ca. 44 deltagere og bød på mange sprogpsykologisk interessante aspekter og frembragte en god diskussion blandt deltagerne.

FAGLIGT FORUM

Medlemstallet har i hele perioden været støt stigende fra 12 medlemmer i januar, 18 i februar, 26 i marts og senest 32 i april 2002. Det skal derfor blive interessant at se hvor mange af disse medlemmer der er interesserede i at fortsætte deres medlemskab og indbetale et nyt kontingent.

I forbindelse med den øgede medlemstilslutning fik Tina Christiansen oprettet foreningen på Groupcares hjemmeside, hvor alle e-mail og meddelelser kan distribueres på en overskuelig måde for både medlemmer og bestyrelse. Indtil nu har dog kun 9 af foreningens medlemmer sagt ja til denne kontaktform, men vi håber at vi med tiden kan få alle medlemmer til at benytte sig af dette tilbud.

Inden semesteret er omme ser vi frem til det planlagte **Sommersymposion den 29. juni**, og den næste **temaaften den 26. september**, hvor lektor Christian Koch kommer og taler om *forskellige fags vinkler på sprog: lingvistik, sprogpsykologi, dansk...og retorik*.

Til slut vil jeg gerne sige tak til bestyrelsen og udvalgene for et godt samarbejde i den forløbne periode, og tak til medlemmerne for stor opbakning til foreningens arrangementer.

Linda Svenstrup
formand

ANMELDELSE

At fortælle identiteter

Anmeldelse af

Jens Brockmeier, Donald Carbaugh (ed.): *Narrative and Identity: Studies in Autobiography, Self and Culture. Studies in Narrative vol. 1*; John Benjamins Pco, Amsterdam 2001

af Maarja Siiner, stud.mag.

At fortælle historier eller *storytelling*, som den mundtlige formidlingsform i erhvervslivet nu hedder, er kommet på mode. Senest udkom der i Magisterbladet en artikel om, hvordan man i flere danske virksomheder har hyret historiefortællere, hvis opgave er ved hjælp af fortællinger både at profilere virksomheden udadtil og at engagere medarbejdere mere i virksomhedens produkt- og idéudvikling. En god fortælling skal med andre ord ikke bare virke tiltalende for den potentielle kunde, men skabe mening og sammenhæng - en følelse af at høre til - hos virksomhedens forvirrede og stressede medarbejdere. I en fortælling er man nødt til at holde fast i, hvor man kommer fra, og hvor man vil hen. I en virksomhedsfortælling konstrueres der således en fælles identitet, en 'vi' følelse, der rummer nogle værdier, som både ansatte og kunder kan være fælles om.

Vi kan gøre vores arbejde eller liv betydningsfuldt ved at kunne fortælle om det på en gribende måde. Eller, som Henry James har sagt: "adventures happen to people who know how to tell about them." Men faktisk er de små pudsige historier, vi til daglig fortæller til hinanden om hændelser i vores liv, også en måde at forstå det skete bedre. Det er gennem fortællingens røde tråd eller plot, som forbinder dens ende med dens

begyndelse, at det vi fortæller om, får sin mening (Horsdal:11). Fortællingens kausalitet, dvs. hvordan det tidsmæssigt adskilte sammenknyttede i et forløb, er en del af livets store meningsdannelsesproces. At leve er jo at skabe mening eller sammenhæng i sit liv. Menneskelige erfaringer finder sted i tid og rum og er kontekstuelle, og det er også de mange fortællinger, vi fortæller i løbet af vores liv. Før i tiden var fortællinger mindre foranderlige og mere forudsigelige, i den postmoderne tid er man nødt til at improvisere mere.

Identitet - selv'et i tiden - er så komplekst og flydende at det kun kan eksistere i form af en narrativ. At lære sig selv at kende handler derfor ikke om at finde frem til en identitet, som danner en slags fast kerne i vores personligheds midte, men om en narrativ konstruktion, den sammenhæng vi selv i forskellige situationer skaber mellem vores oplevelser, erindringer og erfaringer. Og vi er i vores daglige eksistens ikke så lidt afhængige af, at vi kan fortælle flere forskellige historier og danne nye identiteter, alt efter behov og forandringer i vores liv.

Fortællinger – også om os selv - handler om det sandsynlige og ikke om sandhed. De er en kognitionsform, som den amerikanske psykolog Jerome Bruner (1986: 11, 16) kalder en *narrativ erkendelsesmåde*, og som han sætter op mod den *logisk-videnskabelige erkendelsesmåde*. De har hver sin funktion og måde at organisere erfaringer og konstruere virkeligheden på. Bruner kritiserer endvidere humanvidenskabers forsøg på at gøre sig 'objektive' ved at benytte sig af deres verificerbare

ANMELDELSE

årsagsforklaringer. Den menneskelige tilværelse, som humanvidenskaberne prøver at kortlægge, handler imidlertid om det sandsynlige eller "the vicissitudes of human intentions" – de menneskelige intentioners skæbneveje (ibid.; Horsdal: 28). Det er ved hjælp af fortællinger, at vi kan fylde kløften op mellem det, vi er, og det vi vil være.

Narrative and Identity er en samling af artikler, der fra forskellige vinkler undersøger netop den narrative tænkning, som afspejles i den narrative genre indenfor sprogbrug. Hvorfor og hvordan kan det være, at vi netop ved hjælp af fortællinger forsøger at indlemme vores forskellige erfaringer og begivenheder i den helhedskonstruktion, som vi kalder vores liv? Artiklerne er skrevet af forskere fra forskellige fag, alt fra psykologi til filmvidenskab, som alle har det til fælles, at de interesserer sig for fortællinger som en kommunikationsform. Det er dette aspekt, der gør bogens artikler yderst aktuelle og inspirerende for enhver sprogpsykolog. Fortællinger er nemlig mere end den genre, der har været forsket i indenfor den Vestlige idéhistorie og litteraturvidenskab i umindelige tider. Fortællinger spiller også en central rolle i menneskers identitetsdannelse og verdensforståelse.

Indenfor litteraturvidenskab og andre humanvidenskaber, som traditionelt beskæftiger sig med narrativ, har man undersøgt narrativ som en form eller struktur og derfor forsøgt at finde en regelmæssighed eller dybdestruktur (à la Chomskys) i dens opbygning. Man har i lingvistikken nemlig i lang tid troet på, at de grammatiske og lingvistiske kategorier, som vi selv har skabt for at

kunne beskrive sproget på, også har en selvstændig eksistens i virkeligheden, og som vi af den grund kan afdække og kortlægge (jf. Chomskys "dybdestruktur").

Harris (1996) kalder denne ontologiske fejltagelse for en "metalingvistisk illusion". I narrativ forskning har man ligeledes haft den illusion, at der i narrativen findes en fast struktur, som bare venter på at blive afdækket. Det er på grund af denne illusion, at man har overset den åbenhed og fleksibilitet, som også findes i narrativens struktur. Narrativ er ikke bare en struktur, men en søgen efter mening eller forklaring – den er en integreret del af livets interaktion, intentioner og forestillinger, flertydighed og uklarhed. Viden om, at der i enhver ny og forandret situation altid vil være en mulighed for at fortælle en ny historie, holder sammen på livets potentielle og reelle side, drømme og virkelighed. *Narrative and Identity* prøver at rette op på det forsømte ved at undersøge, hvordan vi ved hjælp af narrativens åbne struktur kan skabe mening og sammenhæng i vores foranderlige tilværelse.

Der er også andet, som sprogpsykologi og forskning indenfor livshistorier og identitet (som den er repræsenteret i bogen) har til fælles: begge har fået en stor del af sin inspiration fra Mikhail Bakhtins *multivoiced mind* og *dialogical self* (Brockmeier & Carbaugh: 7-8). I sine (oprindeligt litteraturvidenskabelige) opdagelser af strukturelle lighedstræk mellem roman-diskursen (*novellistic discourse*), livshistorier og den autobiografiske (episodiske) hukommelse, har Bakhtin peget på, at dette billede, som romanens narrative diskurs giver af mennesker, er "a view of

ANMELDELSE

human beings as always making themselves, always able to run untrue any definitive version of identity" (ibid.). Grunden til, at vi som mennesker overhovedet kan holde livet ud, er, at vi i vores liv altid kan finde flere urealiserede potentialer, flere uudnyttede identitetsmuligheder, at vi altid kan blive til noget, om end det så skal være til noget andet (ibid.).

Den danske filosof Peter Zinkernagel har udtrykt noget lignende i hans *Virkelighed*: "For at blive individer, for at blive os selv, måtte vi give afkald på at være noget endeligt der kun forholder sig til bestemte ting" (Zinkernagel: 63).

Den narrative genre i sprogbrug er derfor velegnet til at udtrykke den *un-fleshed-out humanness* som findes i enhver konstruktion af identitet og kan danne grundlaget for undersøgelser af, hvad de grundlæggende vilkår for identitetsdannelse kan være: "The study of narrative invites us to rethink the hole issue of the Heraclitian nature of human experience because it works as an open and malleable frame that enables us to come to terms with an ever-changing, ever reconstructed reality" (Brockmeier & Carbaugh: 53).

I det psykoterapeutiske arbejde med identitetsdannelse og -kriser bruger man fortællinger som en måde at hjælpe patienten til at nå en ny og bedre selvforståelse og -accept. Mennesker er tilbøjelige til at tro, at der kun findes én sandhed og én rigtig måde at leve på, og hvis deres selvforståelse ikke matcher med denne identitets *grand narrative*, går deres personlighed i opløsning. Sammenhæng – og mening – er

imidlertid ikke noget der *findes*, det er noget vi selv skaber. Et af de centrale spørgsmål i flere af artiklerne i *Narrative and Identity* er, om det at *fortælle om sit liv* og at *leve livet* essentielt er det samme. Artikelforfatternes hensigt er imidlertid ikke at besvare dette spørgsmål, men at vise, hvor tæt vores sprogbrug er forbundet med det, vi kalder vores liv. Fortællinger spiller en central rolle i vores måde at videregive og erhverve viden på samt at strukturere vores erfaringer. At være i stand til at fortælle flere forskellige identiteter i løbet af sit liv gør det nemmere at holde livet ud. At leve er at danne mening i sin tilværelse, og meningsdannelse har en narrativ struktur.

Kilder

Brockmeier, J, & Carbaugh, D. (ed): Narrative and Identity, Amsterdam/Philadelphia 2001 (Bogen kan fås på amazon.com for 60USD)

Bruner, Jerome: Actual Minds, Possible Worlds, Cambridge/London 1986

Harris, Roy: The language connection, Bristol: Thoemmes Press 1996

Horsdal, Marianne: Livets fortællinger, Borgen 2000

Magisterbladet nr. 6: s. 18-20, 27.03.2002

Zinkernagel, Peter: Virkelighed, Munksgaard 1992

PS.

Også Fagligt Forum for Sprogpsykologi prøver at holde sig opdateret, og er i gang med at planlægge en temaaften om virksomhedsfortællinger til efteråret. Aftenens gæst vil være en ung kvinde, der er cand.mag. i dansk og ansat som historiefortæller i Novo Nordisk.

ORDET ER FRIT

Forståelse: én af Sprogpsykologiens øjsten

Af Marianne Lemvig, stud.mag.

Efter at have befundet mig i sprogpsykologiens 'omvendte univers' i lidt over et halvt år og konstant at være stødt på **forståelse** som det mest centrale begreb, mener jeg, at tiden nu må være moden til, at jeg forsøger at gøre forståelse forståeligt – ikke mindst for mig selv.

Jeg har forstået, at forståelse er et nøglebegreb, når man har med sprog i brug at gøre. Dette skyldes, at sprog i brug – når det er bedst – er opbygget af nogle meningsfulde sproglige handlinger, som er forståelige for én selv og nogle gange, når det går rigtigt godt, lykkes det også for andre at forstå; det vil altså sige, at meningsstyringer fordrer meningsforståelse. Og det er netop derfor, at forståelse er et centralt begreb i sprogpsykologien, for kunne vi ikke forstå, da kunne vi heller ikke kommunikere (Wackerhausen 1997:17). Ud fra en sprogpsykologisk vinkel er al forståelse person-, tids- og stedsforankret, og det bærende argument for at beskæftige sig med forståelse af sprog i brug må bestå i, at det netop kan sige noget om selve kommunikationsprocessen og derved eventuelt hjælpe vi mennesker til bedre kommunikation.

Altså: Forståelse er et centralt begreb i forbindelse med sprog – det være sig verbalt og nonverbalt. Kunne vi ikke forstå, da ville sprog være overflødig: At mestre en samtale såvel som tekster eller kropssprog er derfor også at mestre

forståelse. Vi har brug for forståelse, fordi vi *vil* hinanden noget. Men forståelse er ikke nok: For hvad er det vi taler om, når vi forsøger at forstå noget? Dette 'noget' er mindst lige så vigtigt at have med i sine overvejelser, når man undersøger sprog i brug. Dette 'noget' er **betydning**.

Relationen er opdaget af Hanne Ruus (1995), som således fremstiller begrebet forståelse i forbindelse med begrebet betydning: Hun mener, at der eksisterer et *særliglogisk* forhold imellem disse to forskellige, men indbyrdes forenelige størrelser. Ifølge Ruus (1995:5) er forståelse subjektiv, dvs. *det, at personer forstår* er subjektivt forankret i personernes eget liv, krop, tid, sted m.m., og betydning er intersubjektiv, fælles for to eller flere, hvilket vil sige, at betydning er *selve det, personer forstår*. Jesper Hermann (2001:1) forklarer den *særliglogiske* relation således: "...forståelserne står i et særligt, logisk nødvendigt forhold til de betydninger de er forståelser af. Sådan at det ingen mening giver at tale om forståelsesprocesser uden at medtage hvilke betydninger de forholder sig til, ej heller at tale om betydninger uafhængigt af hvordan nogen forstår dem."

Betydning er altså lige så centralt som forståelse, men for at holde det forstående *forståelses*projekt for øje vender jeg skønsomt blikket tilbage, hvor jeg startede: At meningsstyringer kræver meningsforståelse. Dette er bl.a. formuleret af Steen Wackerhausen (1997:17), som således anser **forståelsen som kommunikationens mulighedsbetingelse**. Wackerhausen (1997) mener altså, som Ruus (1995), at **forståelse er subjektiv**, men betegner

ORDET ER FRIT

det på lidt anden vis: "Forståelse er (...) at gøre det ubekendte bekendt (...) at gøre noget hjemligt" (Wackerhausen 1997:23&25).

Wackerhausens teori omhandler menneskets forståelsesmekanisme, som han forklarer er "iboende" og at "forståelse konstitueres i dette perspektiv af et større eller mindre relationsnet mellem genstande" (Wackerhausen 1997:22). Ifølge Wackerhausen (1997) producerer vi forståelse ud fra noget, vi allerede i forvejen har forstået. **En forståelse er derfor betinget af hvem du er, og hvad du bærer med dig i dit relationsnet.** Dette udsagn, synes jeg, er en vigtig og central pointe set ud fra et sprogpsykologisk syn, fordi det betyder, at for at kunne sige noget om forståelsen af sprog i brug bliver man nødt til at se på de personer, som deltager i kommunikationssituationen, og vurdere det, som bliver forstået, ud fra disse personers erfaringsdepoter, private erindringer, historie, kulturelle og sociale påvirkninger o.m.a. Det vil med andre ord sige, at for at forstå hvordan forståelsen af kommunikation lykkedes eller mislykkedes, er det nødvendigt at se på de i kommunikationssituationen involverede personers relationsnet.

Denne subjektive forankring af forståelsen gør, at det kan synes som et paradoks at ville sige noget generelt om forståelse, eftersom en beskrivelse af hvordan man forstår hinanden, altid vil være forskellig, fordi situationen vil være en anden, lige såvel som personerne og deres relationsnet vil være noget andet og nyt, men jeg vil nu alligevel forsøge:

Selvom måden hvorpå man forstår, er subjektiv, så er **ønsket om at forstå og forståelsesbestræbelserne universelle menneskelige træk**, og det er ud fra denne vinkel, at man derfor kan sige noget mere generelt om forståelse: "Forståelse og forståelsesbestræbelser synes at være universelle karakteristika ved den menneskelige eksistens, på tværs af historiske og kulturelle skel" (Wackerhausen 1997:23).

Hvis man tager udgangspunkt i ovenstående Wackerhausenske (1997) forklaring, så kan f.eks. en samtales mange afbrydelser forklares som et forsøg på at gøre sig forståelig, altså forståelsesbestræbende, frem for at se afbrydelserne udelukkende som uhøflige overtrædelser af turtagningsregler. Det vil med andre ord sige, at en mulig grund til, at man f.eks. ofte afbryder eller taler i munden på hinanden, kunne søges indenfor samtalepartnerens *iboende forståelsesbehov og (...) iboende forståelsesbestræbelser* (Wackerhausen 1997:22).

I forlængelse heraf vover jeg at påstå et andet generelt træk ved den menneskelige forståelse: Til dækning af denne påstand søger jeg ly i H. C. Gadamer (1960) udsagn om, at **man forstår kun noget, hvis det er et svar på ens spørgsmål** (Hermann 1995:7), eller som Jørgen K. Bukdahl (1980:95) formulerer det, så er "...vi i forståelsen ikke (...) optaget af hvad der er meddelerens særlige synspunkter, men af de svar vi hører på vores spørgsmål om den sag, der er tale om. Vi forventer at kunne blive klogere på nogle ting, som vi er optaget af at finde sandheden om."

ORDET ER FRIT

At forstå noget handler således også generelt om personlig interesse; man forstår først noget, når man får svar på de spørgsmål, man har til selve emnet. Dette må siges at være et generelt træk ved forståelsen. Et eksempel herpå kan hentes fra undervisningssammenhænge, hvor det virker som om, at de studerende, som stiller spørgsmål, får en større forståelse af, hvad der foregår – dette er dog en påstand jeg ikke har belæg for, endnu.

Slutteligt: Set ud fra et sprogpsykologisk synspunkt kan jeg nu forstå, hvorfor forståelse er så infernalsk central en størrelse; en sprogpsykologisk øjesten, så at sige. En af de vigtigste grunde til at studere forståelser af sprog i brug må nemlig være ønsket om at forbedre kommunikationen mellem vi mennesker. For at kunne medvirke til forbedret kommunikation er det nødvendigt at have forståelse for de forskellige forståelser, der udspilles i kommunikationsprocesser – det være sig de subjektive forankrede forståelser, såvel som de universelle forståelsesbestrebelse.

Litteratur:

- Bukdahl, Jørgen. K. (1980): "Forudsætninger for forståelse: Forudforståelse" I: Hansen & Poulsen.
- Hermann, Jesper (1995): "Spørgsmålets og svarets logik", oversættelse af afsnittet fra H-G. Gadamer: *Sandhed og Metode* (1960), Københavns Universitet, København.
- Hermann, J. (2001): "Når vi forstår noget", fra kurset *Kommunikation i sprogpsykologisk lys* efterår 2001, Københavns Universitet, København.
- Ruus, Hanne (1995): *Danske Kerneord – Centrale dele af den danske leksikalske norm 1-2*, København, Museum Tusulanums Forlag, kap.1.
- Wackerhausen, S. (1997): "Kommunikation, forståelse og handling – Et filosofisk perspektiv" I: *Kommunikation og Forståelse*, Elsass, P. et al. (Eds.) Philosophia, Århus.

ORDET ER FRIT!

Er rubrikken hvor
DU
har muligheden
for at skrive noget, som
DU
finder interessant.

Det kunne være
Artikler
eller
essays,
foranlediget af f.eks.
foredrag,
spørgsmål,
sure opstød,
undren
eller andet.

Skriv hvad du vil,

ORDET ER FRIT!

**Bare vi får dit indlæg inden
deadline, som for næste nummer
er den 16. september 2002.**

Send det som vedhæftet fil til

spindetredaktion@groupcare.dk

DEBATFORUM

Synliggørelse eller selvtillid?

Af Lone Elisabeth Tidemann, stud. mag.

Denne artikel er udsprunget af en diskussion på overbygningsmødet den 9. april. Det er mit håb, at alle interesserede vil fortsætte debatten via skrevne artikler i dette blad, idet jeg anser det for nødvendigt at vende alle eventuelle ideer, kritikker, ros og ris i forbindelse med nedenstående emne:

Mangler vi synliggørelse på sprogpsykologi – eller handler det i virkeligheden om selvtillid?

Sprogpsykologi er ofte af egne studerende blevet omtalt som "Den hemmelige klub". Vi er alle klar over studiets usynlighed og vant til at forklare vort studie for vore omgivelser. På overbygningsmødet er dette blevet til en varm debat og mangen overvejelse omkring fagets placering i folks bevidsthed. Der blev derfor formuleret to spørgsmål, som skulle repræsentere vore visioner for sprogpsykologien:

- 1) Hvad er det særlige vi sprogpsykologer kan?
- 2) Hvordan vil vi have det kendt og hvorhenne?

Den forudgående tanke for disse spørgsmål var således, at vi som sprogpsykologer har et behov for at synliggøre vort studie og ligeledes definere, hvad det er, vi kan.

Under diskussionen blev det ytret, at vi måske også skal kigge os selv efter i sømmene – rent personligt. Behøver vi i virkeligheden denne synliggørelse, eller er det blot et spørgsmål om at være stolt

og have selvtillid omkring sit fag? Her blev studerende fra RUC inddraget som eksempel på selvsikre kommunikationsstuderende. Måske ville vor trang til synliggørelse svinde, hvis vi fik oparbejdet en tro på os selv. **En tro på at vi kan noget – også når vi kommer ud 'på den anden side'.**

Som jeg ser det, går synliggørelsen hånd i hånd med selvtilliden. Får vi oparbejdet en stolthed og selvtillid omkring vort fag, da vil optimismen og sikkerheden smitte af på f.eks. en kommende arbejdsgiver. Jeg mener ikke, det handler om, at vi skal være kendte i folks bevidsthed, men derimod drage fordel af, at vi er ukendte og på den måde har noget andet og nyt at byde på. Optimismen er således nøglen til synliggørelsen. For vi *kan* noget, og vi skal lære at tro på det!

Det blot at gøre folk bevidste om fagets eksistens, mener jeg, er en overflødig kraftanstrengelse, som ikke vil føre til andet end fritagelse af forklaringer af, hvad sprogpsykologi er. I virkeligheden er det jo en befrielse at få lov til at forklare, fortælle og formidle sit fag til interesserede mennesker og blot en nem løsning at lave et stereotypet billede eller forklaring på samme via en synliggørelse af faget. Vi er alle forskellige, får alle noget forskelligt ud af vort studie, og vil derfor alle fremhæve noget forskelligt ved sprogpsykologien. **Hvorfor lave om på det?**

Jeg synes, det er vigtigt at tage debatten netop for at skærpe selvtilliden og optimismen. Hvad synes du? Er det nødvendigt at synliggøre sprogpsykologien? Hvis ja – hvordan og hvorfor?

DEBATFORUM

Hvordan kommer der Sprogpsykologer på banen?

- fra en RasmusMotsatter der blev ramt

Af Jesper Hermann, lektor, Sprogpsykologi

Kære Linda og Marianne

Hvis ikke den nuværende regering tvetydiggjorde det så grumt ved sin fremfærd, burde I takkes overstrømmende for jeres meget velskrevne par borgerlige ord til os kritiksure sprogpsykologer. Men TAK ikke desto mindre! fra én der blev ramt i solar plexus af jeres klare og berettigede påpegning af vor fælles kommen til kort. Eftertankerne har svært ved at bundfælde sig til et brugbart, handlingsrettet svar – derfor dette dagbogs-brev i stedet.

For jo flere fagfæller vi efterhånden bliver, jo mere åbenlys bliver vores verdensfjernhed i den kritiske hyggeklub vi går i frø som – hvis ikke vi nu sammen tager jeres handske op og svinger skeen over i den anden hånd.

Og hvordan gør vi så det, samtidig med at vi bevarer forbindelse med den rationelle kerne der også er i vi sprogpsykologers patentkritik? Den hænger nemlig sammen med en berettiget utilfredshed og misfornøjelse med alle de fænomener i vor færden i kommunikationernes krinkelkroge og dermed forbundne videnstilegnelser, som gængs sprogvidenskab - og danskfaget med - ikke har øje for og lader upåagtede for analytisk skarpsyn. Her tænker jeg på spørgsmål som hvorfor, eller OM det er vigtigt at indvandrerbørn får undervisning i deres modersmål – et oplagt både

sprogpsykologisk og politisk vigtigt spørgsmål som vi for længst burde have skaffet os forskningsdækning for at udtale os med vægt om!

Vi sprogpsykologer har et dialogisk syn på kommunikation, og i en femårs tid har vi desuden været inspireret af Roy Harris' integrationistiske tilgang til den; det er en tilgang som medfører at vi lægger megen vægt på kommunikationernes konsekvenser som samordner af handlinger. Men: hvordan levendegør vi dette klare teoretiske standpunkt i de kommunikationspraksisser vi gør os til led i? Det kunne være én mulig vej at det følgende nu blev normen i forbindelser med specialer, nemlig at:

- der rykkes grænser med ethvert speciale, og
- de nye indsigter videreformidledes til offentligheden. Eventuelt gennem artikler (som ved Ulla Hinges jobsamtaleeksempel; men der skal vel ikke hver gang en artikelkonkurrence i Universitetsavisen til?).

Det er sådanne udfordringer jeg ser tone frem gennem jeres rigtige beklagelse af at mange af os sprogpsykologer bare surmulende fastholder kommunikationernes eneståenhed, og derfor afstår fra at sige noget brugbart om den righoldige kommunikationsverden med -- net og alting, som vi ellers frejdigt nok boltrer os i! Det er hampert pinligt at vi mangler at tage udfordringen op, og at klargøre vor indlysende rigtige holdnings praktiske konsekvenser for modtagerforankrede analyser af kommunikation. Nemlig hvor vi ikke længere ser på kommunikation som

DEBATFORUM

noget der handler om at jeg eller du intentionelt overfører vores ideer til andre menneskers hoveder. Men som den integration (samordning) af dine og mine nye handlinger, der sker efter læsningen af dette brev – et brev som derfor ikke er led i nogen kommunikation, hvis vi ingen handlinger kan pege på som det får konsekvenser for!!!

- En god begyndelse kan føre til spørgsmål som: Hvordan vil en sprogpsykolog over for en læg sprogbruger kommentere at det sandelig godt kan være at "chat-sprog" vinder frem i anden skrift n sms - men at det så vil ske fordi vi sprogbrugere synes det er 'okay'? = Hvordan får vi bragt vores nye opfattelser af kommunikation og forståelser i spil i det offentlige rum?

Jeres beskæmmede, men taknemmelige

Jesper Hermann

DEBATFORUM

Er rubrikken for aktuelle sprogpsykologiske diskussioner hvor alle kan få ordet.

Her har DU altså muligheden for at starte en debat eller komme med dit indlæg i en løbende diskussion.

Send dit indlæg inden deadline, som for næste nummer er den 16. september 2002.

Send det som vedhæftet fil til spindetredaktion@groupcare.dk

KALENDER

30. maj kl. 16:15-17:30 Studienævnsmøde, Audiologopædi og Sprogpsykologi
Aflevering af skriftlige hjemmeopgaver
29. juni fra kl. 12 Sprogpsykologisk Sommer Symposium og Fest
- Uge 25 Mundtlig eksamen
15. juli Aflevering af skriftlige hjemmeopgaver på Sprogpsykologi
2. september Semesterstart
10. september kl. 10-12 Overbygningsmøde på Sprogpsykologi
16. september Deadline for indlæg af enhver slags til næste nummer af Spindet
- 26. september kl. 19** **TEMAAFTEN PÅ SPROGPSYKOLOGI**
lokale 7.3.114 **Christian Kock, professor ved Retorik, KU**
KUA **Gæsteforelæsning om**
Forskellige sprogfags vinkler på sprog, bl.a. Dansk, Retorik,
Lingvistik og Sprogpsykologi.